

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

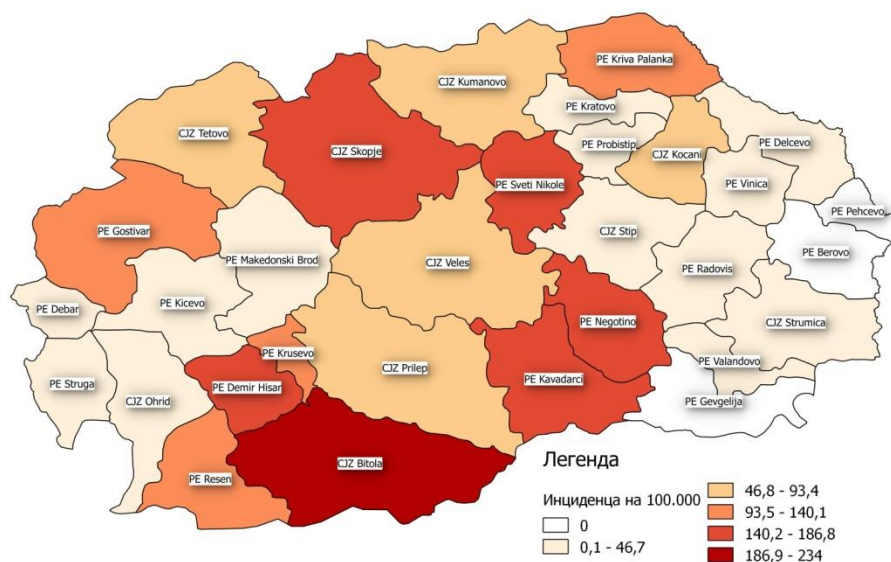
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **април 2017**

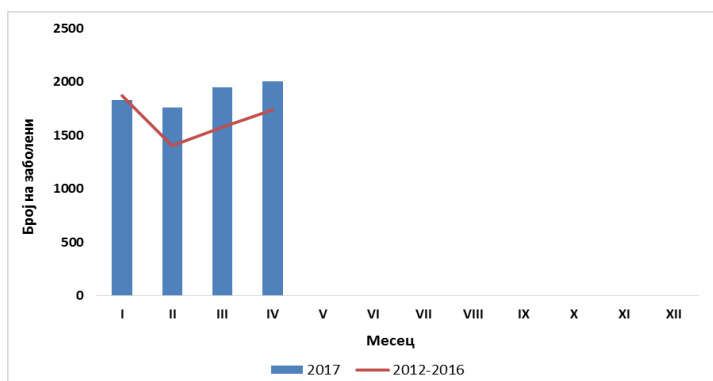
Скопје, 10.05.2017

Во текот на месец април 2017 година, во Република Македонија се регистрирани вкупно 2.005 заболени лица од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатит Б и Ц) со вкупна инциденца од 96,9 на 100.000 жители.

Во текот на месец април се бележи зголемување на вкупниот број на заболени лица за 3,1% во однос на претходниот месец март. Во однос на април 2016, како и во однос на аритметичката средина за периодот 2012–2016 се регистрира зголемување на пријавените лица од акутни заразни заболувања од 25,9% и 15,2% соодветно (Графикон 1).

Во вкупниот број на заболени во 2017 година, регистрираните случаи во месец април учествуваат со 26,6%. Кумулативниот број на заболени во 2017 е зголемен за 27,8% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

Графикон 1. Број на заболени од заразни болести по месеци во 2017, и аритметичка средина за 2012-2016

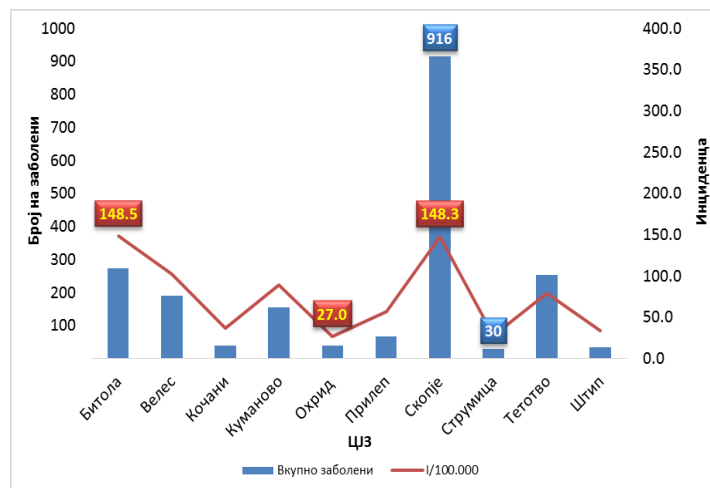

Во месец април, најголем број акутни заразни заболувања се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје (n=916 или 45,7%), а најмал во ЦЈЗ Струмица (n=30 или 1,5%) (Табела 1 - Прилог).

Највисока инциденца е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Битола (I=148,5/100.000), а најниска во ЦЈЗ Охрид (27,0/100.000) (Графикон 2).

На територијата на неколку ПЕ: Кичево, Кратово, Македонски Брод, Валаново и Пробиштип регистрирани се поедични случаи, додека на територијата на ПЕ Гевгелија, ПЕ Пехчево и ПЕ Берово не се регистрирани заболени лица (Графикон 2) (Табела 1 - Прилог).

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во април, 2017

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во април учествуваат со 98,9% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 95,8/100.000 жители (Табела 1).

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во април, 2017

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	867	41,9
Ентероколитиси	760	36,7
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	252	12,2
Шуга	24	1,2
Скарлатина	19	0,9
Инфективна моноклеоза	18	0,9
Инфекции предизвикани од E. Coli	18	0,9
Салмонелози	15	0,7
Заушки	5	0,2
Вирусен хепатитис Б	4	0,2
ВКУПНО	1982	95,8

Првите три најчести заразни заболувања (овчи сипаници, ентероколити и бактериски алиментарни инфекции и интоксикации), учествуваат со 93,7% во вкупниот број на заболени, а со 94,8% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец април 2017 година.

Во текот на април, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници**, со 867 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 43,2%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 43,7%.

Во однос на претходниот месец март 2017, бројот на заболени од овчи сипаници е намален за 3,6%. Во однос на месец април 2016, како и во однос на аритметичката средина 2012-2016, во овој месец се регистрира зголемување од 16,5% и 12,2% соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2017, пријавените случаи во април учествуваат со 23,9%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2017 година, овчите сипаници учествуваат со 48,1%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2017 е зголемен за 28,4% во однос на кумулативата во истиот период во 2016 (заклучно со април).

На **второ** место по број на регистрирани заболени во месец април се **ентероколитите** (n=760). Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 37,9%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 38,3%.

Во однос на претходниот месец март 2017, се регистрира намален број на заболени лица од ентероколиту за 6,6%. Додека, во однос на месец април 2016, како и во однос на аритметичката средина за периодот 2012-2016 регистрирано е зголемување од 17,3% и 12,1% соодветно.

Во вкупниот број на пријавени ентероколиту во 2017, бројот на заболени во април учествува со 25,5%. Во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2017 година, учеството на ентероколитите е 39,6%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколиту во 2017 е зголемен за 27,7% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

На **трето** место по број на регистрирани заболени во месец април се бактериските алиментарни инфекции и интоксикации (n=252). Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 12,6%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 12,7%.

Во однос на претходниот месец март 2017, се регистрира зголемен број на заболени лица од АТИ (бактериски алиментарни инфекции и интоксикации), за 9,3 пати. Во однос на месец април 2016, како и во однос на аритметичката средина за периодот 2012-2016 регистрирано е исто така зголемување од 10,5 и 4,7 пати соодветно. Зголемениот број на заболени лица од АТИ се должи на регистрираната епидемија на акутно труење со храна кај работниците во фабриката „Леар“ во Тетово која е презентирана во понатамошниот дел од текстот.

Во вкупниот број на пријавени бактериски АТИ во 2017, бројот на заболени во април учествува со 80,5%. Во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2017 година, учеството на бактериските АТИ е со 4,2%.

Кумулативниот број на заболени од бактериски алиментарни инфекции и интоксикации во 2017 е зголемен за 2,8 пати во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец април припаѓаат на **цревни заразни заболувања** (n=1.050, 52,4%) со инциденца од 50,7/100.000 (Графикон 3).

Од нив, најголем процент (72,4%) и број (n=760; I=36,8/100.000) отпаѓа на ентероколитите.

На второ место се 252 бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (24,0%; I=12,2/100.000), а пријавени се 18 случаи на инфекции предизвикани од E. Coli, (1,7%; I=0,9/100.000), 15 случаи на салмонелози, три случаи на вирусен хепатитис А и два случаи на шигелоза.

На второ место во месец април е групата на **капкови заразни заболувања**. Пријавени се 911 заболени (45,4%) со инциденца од 44,0 на 100.000 жители (Графикон 3).

Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници ($n=867$ или 95,2%), со инциденца од 42,0/100.000.

Во оваа група регистрирани се 19 случаи на scarlatina (2,1%; $I=0,9/100.000$), 18 случаи на инфективна мононуклеоза (2,0%; $I=0,9/100.000$), пет случаи на заразни заушки и по еден случај на инфекции со ХиБ и голема кашлица.

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во април се регистрирани 35 случаи (1,7%, $I=1,7/100.000$) (Графикон 3).

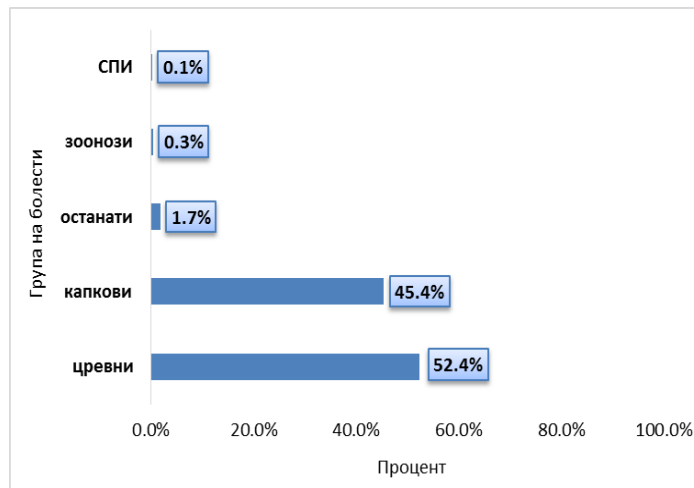
Од нив, најбројни ($n=24$, 68,6%) се случаите на заболени од шуга со инциденца од 1,2/100.000, а потоа следат 4 случаи на вирусен хепатитис Б (11,4%, $I=0,2/100.000$).

Во групата на останати акутни заразни заболувања пријавени се и два случаи на вирусен енцефалит и по еден случај на бактериски менингит, вирусен хепатит Ц, неодреден вирусен хепатит, вирусен менингит и хеморагична треска со бубрежен синдром.

Во текот на месец април од Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби е пријавен случај на хеморагична треска со бубрежен синдром предизвикана од Hantaan virus. Станува збор за 55 годишно лице од Кочани. Заболениот бил хоспитализиран на КИФБС од 05.04.2017 до 24.04.2017 и отпуштен е со подобрена здравствена состојба. Од спроведеното епидемиолошко истражување од страна на ЦЈЗ Кочани, не може да се утврди изворот на инфекцијата.

Во групата на зоонозите во месец април се регистрираат шест заболени лица (0,3%; $I=0,3/100.000$), и тоа по два случаи на ехинококоза и туларемија и по еден случај на бруцелоза и Q-треска (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во април, 2017

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месеци април, пријавени се 7 нови случаи на ХИВ/СИДА (Табела 3 - Прилог). Седумте пријавени лица се од машки пол, а во однос на возраста, пет лица се од возрастната група од 20-29 и по едно лице од 30-39 и 40-49 години. Според местото на живеење на пријавените лица, пет од нив се од Скопје и по еден од Струмица и Штип.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 30.04.2017), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2017 изнесува 333, при што:

- лица болни од СИДА - 181
- ХИВ позитивни лица - 152
- починати лица - 81, и
- лица кои живеат со ХИВ/СИДА - 252.

Во однос на другите сексуално преносливи инфекции, во текот на април се пријавени 2 случаи на инфекции предизвикани од хламидија и еден случај на сифилис (Графикон 2, Табела 3 - Прилог).

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Регистрирани се вкупно 11 лица ($I=0,5/100.000$) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза) (Табела 2 - Прилог).

Пријавени се 4 лица со вирусен хепатит Б и истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на задолжителна вакцинација и не се вакцинирани.

Во април, пријавени се 5 лица со заразни заушки, дијагнозата кај два случаи е поставена лабораторски, кај два случаи клинички, а кај еден случај и лабораторски и клинички. Во однос на вакциналниот статус, две лица се вакцинирани, две лица не се вакцинирани, а за едно лице нема податок.

Регистриран е еден случај на инфекција со ХиБ. Се работи за 7-месечно дете од Гостивар. Дијагнозата е докажана лабораторски и клинички, а во однос на вакциналниот статус детето е вакцинирано против ХиБ согласно Календарот за имунизација.

Во април, регистриран е еден случај на голема кашлица. Се работи за 9-месечно дете од Скопје кај кое дијагнозата е докажана клинички и лабораторски (PCR). Во однос на вакциналниот статус, детето не е вакцинирано со вакцина со компонента против голема кашлица.

ЕПИДЕМИИ

Во почетокот на месец април регистрирани се две епидемии на алиментарна токсо-инфекција, пријавени од ЦЈЗ Тетово и ПЕ Гостивар. Двете епидемии се поврзани затоа што сите заболени - во двете епидемии - се работници во фабриката „Леар“ во Тетово, со тоа што дел од нив се жители на Тетово, дел на Гостивар и околината. Сите заболени биле на работа во втора или трета смена и консумирале храна во кантината на фабриката, која се подготвувала во ресторанот „Бакал Бекери“, с. Брвеница.

Во епидемијата пријавена во Тетово беа регистрирани 123 заболени лица, од нив повеќе од третина се жители на општина Гостивар, но со оглед на близината до фабриката, биле лекувани и се пријавени од Клиничката болница во Тетово. Епидемијата во Гостивар е пријавена со 53 заболени лица.

ЦЈЗ Тетово во соработка со ИЈЗ, АХВ и ДСЗИ извршија санитарно-хигиенски и епидемиолошки увиди во фабриката „Леар“ во Тетово и ресторанот „Бакал Бекери“, с. Брвеница - задолжен за кетерингот во фабриката.

Во фабриката беа земени беа 11 материјали за микробиолошка анализа: брисеви од работни површини, од прибор за сервирање, мијалници и пултови за храна, а од нив 7 беа позитивни на *Staphylococcus aureus*. Во ресторанот беа земени 28 брисеви од работните површини, садови, од вработените (брис од нос) и 5 мостри од храна. Во два бриса од вработените и еден брис од работна површина е изолиран *Staphylococcus aureus* по делењето на храна во трета смена.

Превземени мерки: ресторанот „Бакал Бекери“, с. Брвеница е затворен до добивање на негативни резултати од микробиолошките испитувања. Извршено е комплетно механичко чистење и дезинфекција во просториите на фабриката „Леар“ каде се служи храната, тоалетите и во погоните на фабриката. Вработените во ресторанот се упатени на вонредни санитарно-хигиенски прегледи.

Двете епидемии се одјавени.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец април **не е регистриран смртен случај** од акутно заразно заболување.

ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2016/2017 во Европа, активноста на грип и понатаму се намалува. Во 40 земји во Европа, пријавено е ниско ниво на активност.

Процентот на позитивно тестирани примероци од сентинел надзорот е 13%. Почнувајќи од 11 недела, најголемиот процент на примероци се инфлуенца Б. Иако се забележува зголемен број на инфлуенца Б, како што е и вообичаено за крај на сезоната, сепак бројот останува мал.

Во текот на април, во Република Македонија на групни пријави за грип пријавени се вкупно 165 заболени лица ($I=8,0/100.000$). Од нив, најголем број на заболени се пријавени од ЦЈЗ Охрид ($n=47$), ЦЈЗ Тетово ($n=39$) и ЦЈЗ Куманово ($n=28$). Највисока инциденца од 83,8 на 100.000 жители е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Охрид.

Во сезоната 2016/2017, вкупниот број на заболени од грип заклучно со 17-та недела изнесува 35.014 со кумулативна инциденца од 1.692,2 на 100.000 жители.

Во однос на дистрибуцијата на заболени по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрастната група од 15-64 години – 24.178 случаи (69,1%), а најголема кумулативна инциденца од 2.00,1 се регистрира кај школските деца на возраст од 5-14 години.

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ од почетокот на сезоната 2016/2017 пристигнати се 170 хумани материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти, од кои 63 (37,1%) се позитивни за присуство на вирусот на грип и тоа 60 - Influenza A/H3, 2 се нетипизирани Influenza A вируси и еден е Influenza B вирус.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец април, 2017 година ($n=653$).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 9 Центри за јавно здравје и 4 Подрачни единици (Табела 4 - Прилог).

Во најголем број и процент се пристигнати пријави за докажан микробиолошки причинител од лабораториите кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје ($n=483$ или 74,1%), ЦЈЗ Битола ($n=47$ или 7,2%) и ЦЈЗ Куманово ($n=31$ или 4,7%).

Од регистрираните пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во април се: *MRSA* ($n=129$; 19,8%), *Rota virus* ($n=94$; 14,4%) и *Chlamydia trachomatis* ($n=66$; 10,1%), (Табела 4 - Прилог).

Во текот на април, 2017 година, пристигнаа четири *Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици*: Hantaan вирус IgM.

Сите четири пријави се пристигнати од Микробиолошката лабораторија за вирусологија и молекуларна дијагностика при ИЈЗ. *Пријави за заболување – смрт од заразна болест и носителство на причинител на заразна болест* во ИЈЗ пристигна само за еден случај од Кочани (претходно презентирани). За останатите три случаи, Пријави за заболување не се пристигнати. Врз основа на Пријавите за изолиран - докажан причинител, Секторот за контрола и превенција на заразни болести при ИЈЗ изврши епидемиолошки увид на КИБФС во Скопје од каде пристигнале материјалите за микробиолошкото истражување. Овие три случаи се епидемиолошки поврзани, сите се во роднинска врска, потекнуваат од с. Новак, Дебарско, а работат како овчари во бачило во атарот на село Подлес, Градско каде што најверојатно го стекнале заболувањето. Само еден од нив развил тешка форма на заболување со бубрежен синдром кој индицирал хемодијализа, кај другите двајца е нотирани полесна клиничка слика. Секторот за контрола и превенција на заразни болести при ИЈЗ ги превзеде соодветните превентивни мерки. Други случаи не се пријавени до затворање на билтенот.

Кузмановска Г., Алексоски Б., Караџовски Ж., Ставридис К., Миќиќ В., Кочински Д., Балажи Л., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Синани Ф., Исмани М.